

اقتصاد رو روایت کنیم، حتی تو اقتصاد!

احتمالاً تا حالا چندتا کتاب اقتصاد خوندی: اولیش کتاب درسیت بوده، بعدش یه دونه (یا شاید بیشتر) کتاب تست خوندی، الان هم که کتاب جمع‌بندی دستته؛ اما شده حین خوندن این کتابا از خودت بپرسی اصلاً معنی لغت اقتصاد چیه؟ این که علم اقتصاد علمیه که به تحلیل مسائل پولی، مالی، بازار و ... برمی‌گرده درسته‌ها؛ اما معنی اصلی خود این کلمه اقتصاد چی می‌تونه باشه؟

جناب علامه دهخدا تو فرهنگ لغتش، اقتصاد رو این جور معنا کرده:

((میان راه رفتن. میانجی نگاه داشتن. میان نگاه داشتن. میان روی در هر کاری. قصد.))

می‌بینی؟ این کلمه، خودش اون قدر هم بوی پول نمی‌ده! بیشتر اشاره می‌کنه به میان‌روی و اعتدال و شور هر چیزی رو در نیاوردن! با این اوصاف می‌شه گفت خیلی از ما آدم‌ها، تو بعضی از عرصه‌های زندگیمون اقتصاد رو رعایت نمی‌کنیم و باید تلاش کنیم تو زمینه‌های مختلف، اقتصادی‌تر عمل کنیم. به عبارت دیگه باید سعی کنیم تو همه عرصه‌های زندگیمون اقتصاددان باشیم! تو کار، درس، تفریح، رفیق‌بازی و ...

حتی تو کارای اقتصادی هم باید اقتصاددان باشیم! نه کل زندگیمون رو وقف کار و پول در آوردن کنیم، نه کلاً بزنیم به اون درس و کرکره رو بکشیم پایین! نه بدون هدف، شغلی رو انتخاب کنیم که هر چی تلاش کنیم دو قرون جمع نشه، نه دنبال کارایی باشیم که ادعا می‌کنن یه شبه راه صدساله می‌ری توش. کتابای اقتصادی که این مدت خوندی کمکت می‌کنن تا تو تمام عرصه‌های زندگیت اقتصاد رو رعایت کنی، حتی تو خود کارای اقتصادی!

برای نوشتن کتابی که دستته افراد زیادی زحمت کشیدن که می‌خوام ازشون تشکر کنم:

از خانم گلپایگانی مؤلف پرتلاش و پرانرژی‌مون که کلی دقت و وسواس به خرج داد واسه نوشتن این کتاب، از تیم ویراستاریمون خصوصاً سرکار خانم ساجدی که همیشه از پیشنهادهای کارآمدشون تو کتابای اقتصادمون بهره می‌بریم، از خانم الهه آرانی مسئول پروژه منظم و پیگیرمون و از دوستان کاربلدمون تو واحد تولید.

موفق و اقتصاددان باشید. 😊

سلام به همه دانش‌پذیران باهوش و هدفمند علوم انسانی که با خواندن کتاب جمع‌بندیمون می‌خوان با خیال راحت اقتصاد رو ببندن.

باین جمع‌بندیمون دقت کنین:

«مقایسه کردن لذت را می‌کشد؛ تنها فردی که باید از او بهتر باشی، فردی بوده است که دیروز بوده‌ای. قطعاً آگه امروز این کتاب رو بخونی در باب یادگیری علم اقتصاد با خود دیروزت کلی فرق کردی و قدرتر شدی! 😊»

طالچه‌داران باین کتاب پوز می‌دم؟

چون توی این کتاب، همه مطالب مهم کتاب درسی به صورت منظم‌تر، دقیق‌تر و با بیانی ساده‌تر بیان شده؛ حالا چه جوری؟

- ✓ بعضی مطالب مهم، توی جدول به صورت کلی و «در یک نگاه» گفته شده.
- ✓ برای تفهیم برخی از نکات، از نمودار یا جدول (تحت عنوان در یک نگاه) استفاده کردم.
- ✓ برای بیان بعضی از مطالب، از کلیدواژه و رمزگذاری استفاده کردم.
- ✓ با استفاده از شکل، سعی کردم بعضی از نکات رو با استفاده از حافظه بصیرتون، بهتر توی ذهنتون حک کنین.
- ✓ یه سری مطالب مهم رو با عنوان «برای حرفه‌ای‌ترها» بیان کردم.
- ✓ بعضی از مطالب مهم، شبیه به هم یا مقایسه‌ای رو به شکل **!حواس جمع** یا یه نکته توی یه لقمه براتون آوردم.
- ✓ با استفاده از تکنیک‌های تست‌زنی توی درس‌های ۶، ۹ و ۱۱، می‌تونید سرعت و دقت پاسخ‌دهیتون به مسائل کنکور رو حسابی بالا ببرید.
- ✓ سعی کردم از جدیدترین تست‌های کنکور استفاده کنم و توی مقدمه هر درس درباره نقش اون درس توی کنکور باهاتون حرف بزنم.
- ✓ حالا وقتشه که از تیم حرفه‌ای خیلی سبز تشکر کنم؛ با تشکر از بنیان‌گذار انتشارات خیلی سبز، جناب آقای دکتر نصری؛ کارشناس محتوایی با درایت، دقیق و کاربلدمون، جناب آقای سیدسعید احمدپور؛ مسئول پروژه فهمیم، با درک و خوش‌اخلاق، سرکار خانم الهه آرنانی و هم‌چنین ویراستارهای عزیز، دوستان نازنینمون توی بخش تایپ و صفحه‌آرایی و همه و همه عزیزانی که برای این کتاب زحمت کشیدند.
- ✓ ممنون از همسر عزیزم که توی این کتاب خیلی من رو همراهی کرد و دخترم روشنا که بزرگ‌تر شده و به من مجال کارکردن با آرامش بیشتری رو می‌ده!

اصول انتخاب در کسب و کار

فصل اول

- درس اول: کسب و کار و کارآفرینی ۸
- درس دوم: انتخاب نوع کسب و کار ۱۲
- درس سوم: اصول انتخاب درست ۱۶
- درس چهارم: مرز امکانات تولید ۲۱

بازیگران اصلی در میدان اقتصاد

فصل دوم

- درس پنجم: بازار چیست و چگونه عمل می‌کند؟ ۲۵
- درس ششم: نقش دولت در اقتصاد چیست؟ ۳۱
- درس هفتم: تجارت بین‌الملل ۳۶

اقتصاد رشد و پیشرفت

فصل سوم

- درس هشتم: رکود، بیکاری و فقر ۴۴
- درس نهم: تورم و کاهش قدرت خرید ۴۸
- درس دهم: مقاومت‌سازی اقتصاد ۵۴
- درس یازدهم: رشد و پیشرفت اقتصادی ۵۸

اقتصاد در خانواده

فصل چهارم

- درس دوازدهم: بودجه‌بندی ۶۷
- درس سیزدهم: تصمیم‌گیری در مخارج ۶۹
- درس چهاردهم: پس‌انداز و سرمایه‌گذاری ۷۲
- پاسخ‌نامه تشریحی ۷۶
- پاسخ‌نامه کلیدی ۸۶

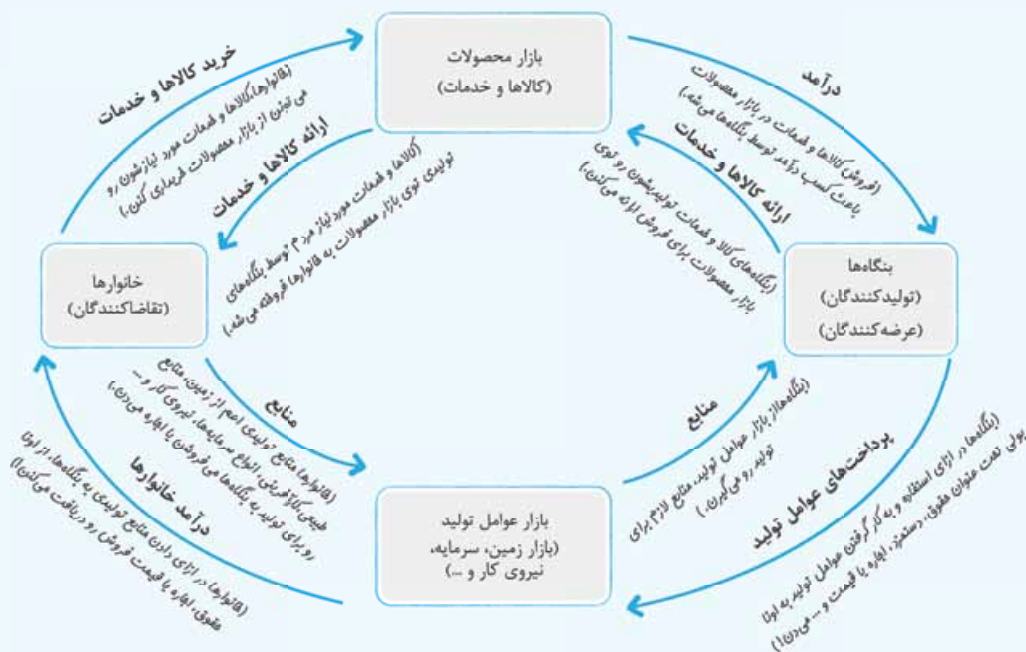
بازار چیست و چگونه عمل می‌کند؟

درس ۵

این درس از ابتدای خلقت کتاب اقتصاد (😊) جزو درس‌های خیلی مهم بوده و همیشه ارزش حداقل به سؤال توی کنکور اومده. درس ۵ به موضوعات مهمی از جمله (۱) مدل جریان چرخشی بین بنگاه‌ها و خانوارها (که موضوع سؤال کنکورهای ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ بوده!) (۲) منحنی‌های عرضه و تقاضا و تعادل بین این منحنی‌ها (که مورد سؤال خیلی از کنکورها از جمله کنکور ۱۴۰۰ بوده!) پرداخته؛ پس خطبه‌خط این درس خیلی مهم رو بخون بعد ارزش رد شو.

نکته ۱۷: مدل جریان چرخشی ساده

نیمه بالایی نمودار: تبادل تولیدات در بازار کالاها و خدمات

نیمه پایینی نمودار: بازار منابع تولید

پس چی شد؟

- ✓ نحوه مشارکت بنگاه‌ها
- ✓ نحوه مشارکت خانوارها
- ۱) خریدار یا اجاره‌کننده عوامل تولید
- ۱) خریدار کالاها و خدمات در بازار محصولات
- ۲) ارائه‌کننده کالاها و خدمات
- ۲) ارائه‌کننده عوامل تولید

نکته ۱۸: بازار

بازار به مجموعه خریداران و فروشندگان چیزی در هر جای ممکن می‌گویند. (مهم نیست که بازار صرفاً جای (مکان) خاصی باشه، هر جا که چیزی مورد معامله قرار بگیره حالا چه به صورت حضوری، چه آنلاین و غیرحضوری بوشی‌کن بازار!)

(سراسری دی ۱۴۰۱)

- ۲۰- در جریان چرخه فعالیت‌های اقتصادی، کدام مورد بیان مناسبی در رابطه با تعاملات بین بازیگران کلیدی است؟
- ۱) خانوارها با درآمدی که از فروش عوامل تولید کسب کرده‌اند، خدمات مورد نیاز خود را از بنگاه خریداری می‌کنند.
 - ۲) خانوارها باید منابع را از کارخانه‌های تولیدی خریداری کنند و نیروی کار را به بنگاه‌ها اجاره دهند.
 - ۳) بازار فقط شامل مجموعه خریداران و فروشندگان چیزی در مکان خاصی می‌باشد.
 - ۴) بنگاه‌ها در مبادلات خود با خانوارها باید به صورت حقیقی در بازار حضور یابند.

<p>قانون تقاضا</p> <p>با افزایش قیمت کالا یا خدمت، مقدار تقاضای آن کاهش می‌یابد.</p> <p>با کاهش قیمت کالا یا خدمت، مقدار تقاضای آن افزایش می‌یابد.</p>	
<p>رابطه بین قیمت و مقدار تقاضا</p> <p>رابطه معکوس یا غیرمستقیم</p> <p>قیمت مقدار</p> <p>(Quantity) (Price)</p> <p>Q ↓ P ↑ } Q ↑ P ↓ }</p>	
	<p>منحنی نزولی (خط رو به پایین)</p> <p>شکل نمودار تقاضا</p> <p>(! حواس جمع تو قیمت ۸۰۰ تومان، مقدار تقاضا ۲۰۰ واحد، اما قیمت که میار پایین و می‌شه ۶۰۰ تومان، مقدار تقاضا زیاد می‌شه و می‌شه ۴۰۰ واحد!)</p>
<p>عوامل تأثیر گذار بر نظر تقاضاکننده</p> <p>وقتی می‌شوی عوامل تأثیرگذار بر نظر مصرف‌کننده یا تقاضاکننده رو توی ذهنت بسپری، کافیه چیزی که برات تعریف می‌کنم رو توی ذهنت به تصویر بکشی!</p> <p>فرض کن توی اتوبان داری حرکت می‌کنی و دوستت پشت فرمون نشسته؛ یهو به پیلپود تبلیغاتی می‌بینی و می‌گی اووووووف چه کیف قشنگی (سلیقه)؛ معلومه که حسابی قرص و مکمل و مادر م هست؛ آفه من برام فیلی مومه که کیف مادر باشه (انتظارات)، دوستت می‌گه آفه تو همه پیو می‌پوینی تو کیفیت! حالا تک می‌کنی هند هست؟ (قیمت) بعد تو می‌گی این برند عموماً همه پیش گروه! با این پندرغاز (شندرقاز) درآمدم که (درآمد) که ما داریم کنی باید پس انداز کنیم تا بتونیم چنین کیفی رو بخریم! بعد دوستت می‌گه؛ اما من از این مدل کیف‌های مادر توی برندی دیگه هم دیدم که قیمتشون فیلی مناسب‌تره! (قیمت سایر کالاها) حالا از این داستان چه نتیجه‌ای می‌گیریم؟</p> <p>که سازه نباشیم قیمت‌ها موثرن!</p> <p>سلیقه انتظارات درآمد قیمت کالا قیمت سایر کالاها</p>	<p>۱) قیمت کالا ← اگر قیمت کالا تغییر کند، نقاط روی منحنی تقاضا جابه‌جا می‌شود.</p> <p>۲) درآمد</p> <p>۳) سلیقه</p> <p>۴) انتظارات</p> <p>۵) قیمت سایر کالاها</p>
<p>رابطه میزان درآمد با تقاضا برای یک کالای معمولی (نرمال)</p> <p>رابطه مثبت و مستقیم ←</p> <p>مثال: برنج مرغوب ایرانی، شیر و ...</p> <p>↑ مقدار تقاضا → افزایش درآمد</p> <p>↓ مقدار تقاضا → کاهش درآمد</p>	<p>کالای نرمال (معمولی)، کالایی که آگه درآمدت زیاد بشه، تقاضات برای اون کالا هم زیاد می‌شه! پس به صورت مثبت با درآمد رابطه داره.</p>
<p>رابطه میزان درآمد با تقاضا برای یک کالای پست (غیر مرغوب)</p> <p>رابطه معکوس و غیرمستقیم ←</p> <p>مثال: کره و مارگارین و ...</p> <p>↓ مقدار تقاضا → افزایش درآمد</p> <p>↑ مقدار تقاضا → کاهش درآمد</p>	<p>کالای پست، کالایی که آگه درآمدت زیاد بشه، تقاضات از اون کالا کم می‌شه! پس به صورت معکوس با درآمد رابطه داره.</p>
<p>رابطه بین قیمت و تقاضای دو کالای مکمل</p> <p>مثال: مسواک و خمیردندان - قند و چای - اسلحه و فشنگ و ...</p> <p>↓ تقاضای فشنگ → ↓ تقاضای اسلحه ↑ قیمت اسلحه</p>	<p>کالاهای مکمل کالاهایی که با هم مصرف می‌شن و آگه قیمت یکی از اونا تغییر کنه بر میزان تقاضای کالای مکملش تأثیر می‌داره؛ مثلاً آگه قیمت اسلحه گرون بشه، مقدار تقاضای فشنگ میاد پایین!</p> <p>افزایش قیمت یکی باعث کاهش مقدار تقاضای کالای دیگه می‌شه و بالعکس.</p>

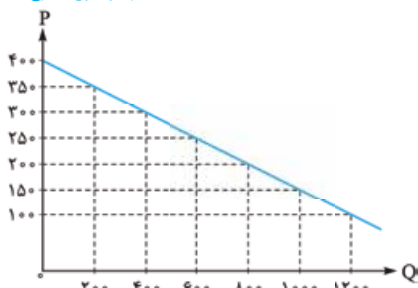
کالاهای یانشین کالاهایی هستند که به پای هم مصرف می‌شن و آگه قیمت یکی زیاده بشه، مقدار تقاضای کالای یانشینش هم زیاده می‌شه و بالعکس! مثلاً آگه قیمت گوشت قرمز زیاده بشه، تقاضا برای گوشت سفید هم زیاده می‌شه!
 افزایش قیمت یکی باعث افزایش مقدار تقاضای کالای دیگه می‌شه و بالعکس!
مثال گوشت سفید و قرمز - گوشت قرمز و ماهی - قند و خرما و ...
 ↑ تقاضای گوشت سفید ⇒ ↓ تقاضای گوشت قرمز ↑ قیمت گوشت قرمز

رابطه بین قیمت و تقاضای دو کالای یانشین

- (۱) افزایش آگاهی مردم از مزایا یا معایب استفاده از یک کالا (مثلاً از طریق آگهی تلویزیونی، بیلبوردها و ...)
 (۲) افزایش قیمت کالای پرضرر از طریق وضع (افزایش) مالیات بر آن کالا (مثل افزایش قیمت سیگار، تنباکوی قلیان و ...)

راه‌های تأثیر گذار بر میزان تقاضای (مصرف) یک کالا

(سراسری خارج ۱۴۰۰)

۲۱- کدام گروه از مشخصات در رابطه با نمودار منحنی ترسیم شده در شکل زیر درست است؟

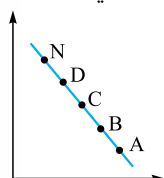
(۱) معنا و مفهوم آن این است که با افزایش قیمت، مقدار تقاضا کاهش و با کاهش آن مقدار تقاضا افزایش می‌یابد - رابطه بین تقاضا و قیمت یک رابطه معکوس است - این منحنی مبین چگونگی رفتار مصرف‌کنندگان است - در این نمودار محور افقی بیانگر «مقدار» و محور عمودی مبین «قیمت» کالا است.

(۲) معنا و مفهوم آن این است که با افزایش قیمت، مقدار عرضه کالا افزایش و با کاهش آن کاهش می‌یابد - موقعیت منحنی از راست به چپ نزولی است - رابطه بین تقاضا و قیمت یک رابطه غیرمستقیم است - این منحنی بیانگر چگونگی رفتار «تولیدکنندگان» است.

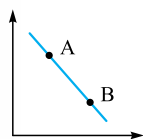
(۳) معنا و مفهوم آن این است که با افزایش قیمت، مقدار تقاضا کاهش و با کاهش آن، مقدار تقاضا افزایش می‌یابد - رابطه بین تقاضا و قیمت، یک رابطه مستقیم است - این منحنی بیانگر چگونگی رفتار مصرف‌کنندگان است - نقطه تعادل، همان نقطه تقاطع «قیمت و مقدار» است.

(۴) معنا و مفهوم آن این است که با افزایش قیمت، مقدار عرضه کالا افزایش و با کاهش آن کاهش می‌یابد - رابطه بین عرضه و قیمت، یک رابطه مستقیم است - این منحنی بیانگر چگونگی رفتار تولیدکنندگان است - موقعیت منحنی از راست به چپ صعودی است.

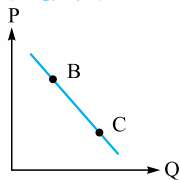
(سراسری خارج ۱۴۰۱)

(سراسری ۱۴۰۱)

(سراسری ۹۸)

۲۲- کدام مورد، عبارت زیر را تکمیل می‌کند؟

«در نمودار منحنی حرکت از نقطه به نقطه بیانگر قیمت است.»

- (۱) تقاضا - A - B - کاهش - N - D - افزایش
 (۲) عرضه - B - A - افزایش - D - N - کاهش
 (۳) عرضه - A - B - افزایش - N - D - کاهش
 (۴) تقاضا - B - A - کاهش - D - N - افزایش

۲۳- کدام مورد، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«با توجه به نمودار منحنی که در شکل مقابل نشان داده شده است، حرکت منحنی از نقطه به نقطه بیانگر کاهش قیمت کالا است.»

- (۱) تقاضا - B - A
 (۲) تقاضا - A - B
 (۳) عرضه - A - B
 (۴) عرضه - B - A

۲۴- با فرض این که نقاط B و C بر روی منحنی «.....» قرار داشته باشد، وضع نقطه B در مقایسه با نقطه C چگونه است؟

- (۱) تقاضا - قیمت و مقدار کم‌تر
 (۲) عرضه - قیمت و مقدار بیشتر
 (۳) تقاضا - قیمت بیشتر و مقدار کم‌تر
 (۴) عرضه - قیمت کم‌تر و مقدار بیشتر

نکته ۲۰: عرضه در یک نگاه

<p>✓ با افزایش قیمت کالا یا خدمت، مقدار عرضه آن افزایش می‌یابد. ✓ با کاهش قیمت کالا یا خدمت، مقدار عرضه آن کاهش می‌یابد.</p>	قانون عرضه
<p>قیمت (Price) مقدار عرضه (Quantity) $\left. \begin{matrix} Q \uparrow & P \uparrow \\ Q \downarrow & P \downarrow \end{matrix} \right\}$</p>	رابطه بین قیمت و مقدار تقاضا رابطه مستقیم

منحنی صعودی (خط رو به بالا)

منحنی عرضه = S (Supply)

عروضه ۲۰۰ واحد، وقتی قیمت می‌شه ۸۰۰ تومان (قیمت زیاد می‌شه!)
مقدار عروضه می‌شه ۴۰۰ واحد. (تعداد عروضه هم زیاده می‌شه!)

شکل نمودار عرضه

احواس جمع هواستون جمع باشه! تو قیمت ۶۰۰ تومان، مقدار

۱) قیمت کالا ← اگر قیمت کالا تغییر کند، نقاط **روی منحنی عرضه** جابه‌جا می‌شود.

تغییرات در این موارد باعث **انتقال منحنی عرضه** می‌شود.

مثلاً ابداعات و اختراعات معمولاً باعث کم‌شدن هزینه‌های تولید می‌شوند و اثر مثبتی بر تولید و عرضه دارند و باعث انتقال منحنی عرضه به سمت راست و جلو می‌شوند.

عوامل تأثیرگذار بر نظر عرضه‌کننده (تولیدکننده)

۲) هزینه‌های تولید ←

۳) ابداعات و اختراعات ←

به فنده میندازه، چون کلید موفقیت توی بازاره!

قه قاه
قه قاه

قیمت ابداعات و هزینه‌های
اختراعات تولید

دوستن عوامل تأثیرگذار بر عرضه کالاها یا خدمات، عرضه‌کننده رو

۲۵- با توجه به نمودار منحنی «.....» علت حرکت از نقطه M به N، کدام است؟

- ۱) عرضه - قیمت بالاتر و عرضه کم‌تر
- ۲) تقاضا - قیمت پایین‌تر و تولید بیشتر
- ۳) عرضه - قیمت بیشتر و عرضه بیشتر
- ۴) تقاضا - توانایی تولید کم‌تر و قیمت بالاتر

(سراسری ۱۴۰۰)

۲۶- با توجه به نمودار منحنی «.....» علت حرکت از نقطه A به B کدام است؟

- ۱) تقاضا - افزایش عرضه
- ۲) عرضه - کاهش قیمت کالا
- ۳) تقاضا - کاهش مقدار عرضه
- ۴) عرضه - افزایش قیمت کالا

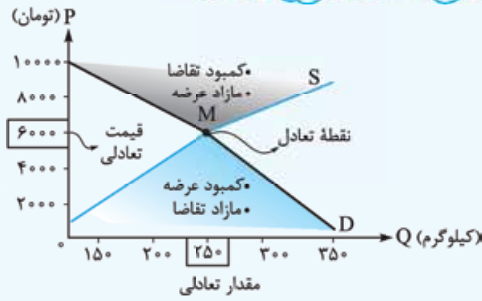
(سراسری خارج ۱۴۰۰)

احواس جمع (یه نکته توی یه لقمه 😊)

جدول مقایسه عرضه و تقاضا

تقاضا (D)	عرضه (S)
رابطه معکوس بین P و Q	رابطه مستقیم بین P و Q
↓ Q ↑ P ● ↑ Q ↓ P ●	↑ Q ↑ P ● ↓ Q ↓ P ●
<p>منحنی نزولی (خط رو به پایین)</p>	<p>منحنی صعودی (خط رو به بالا)</p>
قیمت کالا عامل مشترک در تصمیم‌گیری‌ها	قیمت کالا عامل مشترک در تصمیم‌گیری‌ها

نکته ۲۱: تعادل در بازار کالاها و خدمات در یک نگاه

ردیف	قیمت (تومان)	مقدار عرضه (کیلوگرم)	مقدار تقاضا (کیلوگرم)
۱	۲۰۰۰	۱۵۰	۳۵۰
۲	۴۰۰۰	۲۰۰	۳۰۰
۳	۶۰۰۰	۲۵۰	۲۵۰
۴	۸۰۰۰	۳۰۰	۲۰۰
۵	۱۰,۰۰۰	۳۵۰	۱۵۰

رابطه مستقیم با قیمت	رابطه معکوس با قیمت
$Q_S \uparrow P \uparrow$	$Q_D \downarrow P \uparrow$

✓ نقطه M ← نقطه تعادل: در نقطه تعادل با مقدار تعادلی ۲۵۰ کیلو و قیمت تعادلی ۶۰۰۰ تومان مقدار عرضه با مقدار تقاضا برابر است.

← ردیف ۳ جدول $S = D = 250 \text{ kg}$ ← محل تلاقی دو نمودار عرضه و تقاضا

تعادلی $Q \times P$ تعادلی = درآمد

✓ نحوه محاسبه درآمد در نقطه تعادل: تومان $6000 \times 250 = 1,500,000$ ⇒ ردیف ۳

✓ نقاط بالای نقطه تعادل: مثلث مشکی رنگ ← (ردیف ۴ و ۵ جدول) ← کمبود تقاضا / مازاد عرضه

چرا؟ ← چون همان طور که روی نمودار می بینید، در این نقاط قیمت، بیشتر از قیمت تعادلی (۶۰۰۰ تومان) است؛ پس قیمت بالا نشانگر عرضه بالا و تقاضای

رابطه معکوس

پایین است؛ بنابراین با فزونی عرضه بر تقاضا مواجه هستیم. ← راه حل باید قیمت کاهش پیدا کند تا مقدار عرضه کم و مقدار تقاضا زیاد شود تا جایی که به نقطه تعادل برسیم!

درآمد = $Q_D \times P$ (مقدار تقاضا) \times (قیمت)

✓ نحوه محاسبه درآمد در هر نقطه از این مثلث:

حالا چرا ضرر در مقدار تقاضا؟ چون مهم نیست چه قدر تولید می شه؛ مهم اینه که چه قدر کالا یا خدمات فروخته شده!

تومان $8000 \times 200 = 1,600,000$ ⇒ ردیف ۴

✓ نقاط پایین نقطه تعادل: مثلث آبی رنگ ← (ردیف ۱ و ۲ جدول) ← کمبود عرضه / مازاد تقاضا

چرا؟ ← چون همان طور که روی نمودار می بینید، در این نقاط، قیمت، کم تر از قیمت تعادلی (۶۰۰۰) تومان است؛ پس قیمت پایین نشانگر، عرضه کم و تقاضای

رابطه مستقیم

بالا است؛ پس با فزونی تقاضا بر عرضه مواجه هستیم. ← راه حل باید قیمت افزایش پیدا کند تا مقدار عرضه زیاد و مقدار تقاضا کم شود تا جایی که به

نقطه تعادل برسیم! (توی درس ۹ می خوانیم که توی این شرایط تورم پیش میاد و باید پول از دست مردم جمع شه یا تورم کنترل شه و سیاست پولی انقباضی اعمال بشه!)

درآمد = $Q_S \times P$ (مقدار عرضه) \times (قیمت)

✓ نحوه محاسبه درآمد در هر نقطه از این مثلث:

حالا چرا ضرر در تعادل عرضه؟ چون مهم نیست چه قدر تقاضا می کنی باید ببینی چه قدر جنس وارد بازار عرضه می شه!

تومان $4000 \times 200 = 800,000$ ⇒ ردیف ۲

یادت باشه همیشه باید قیمت رو ضرر عدد کم تره بکنی! 😊

درس پنجم: بازار چیست و چگونه عمل می کند؟

ضریب

۲۷- جدول مقابل نمودار «تقاضا، عرضه، قیمت» در یک جامعه بازاری فرضی است. به ترتیب کدام ردیف‌های جدول بیانگر الف) برابری میان «تقاضا و عرضه» است و نام اصطلاح اقتصادی آن کدام است؟

ب) کمبود عرضه است؟

(سراسری ۱۴۰۰)

پ) مازاد عرضه است؟

۱) الف) ردیف ۴ - مقدار قیمت تعادلی / ب) ردیف ۳ / پ) ردیف ۵

۲) الف) ردیف ۴ - مقدار تعادلی / ب) ردیف ۵ / پ) ردیف ۳

۳) الف) ردیف ۷ - قیمت و مقدار تعادلی / ب) ردیف ۵ / پ) ردیف ۳

۴) الف) ردیف ۷ - قیمت تعادلی / ب) ردیف ۳ / پ) ردیف ۵

۲۸- با توجه به نمودار زیر:

الف) کدام شماره، بیانگر مازاد عرضه است؟

ب) کدام دو نقطه، به ترتیب بیانگر قیمت و مقدار و مفهوم تعادلی است؟

پ) کدام شماره، مبین مفهوم کمبود عرضه است؟

ت) کدام حروف به ترتیب، بیانگر منحنی تقاضا و عرضه است؟

ث) کدام دو عدد بیانگر «عرضه صفر» است؟ و کدام دو عدد مبین «تقاضای صفر» است؟

۱) الف) ۱ / ب) C - ۲۵۰ - ۶۰۰ / پ) ۳ / ت) M و N / ث) ۱۲۰۰، ۴۰۰ و ۱۲۰۰، ۱۰۰

۲) الف) ۱ / ب) B - ۲۵۰ - ۶۰۰ / پ) ۴ / ت) M و N / ث) ۱۲۰۰، ۱۰۰ و ۴۰۰، ۱۲۰۰

۳) الف) ۳ / ب) B - ۶۰۰ - ۲۵۰ / پ) ۲ / ت) M و N / ث) ۱۰۰، ۱۲۰۰ و ۴۰۰، ۱۲۰۰

۴) الف) ۳ / ب) C - ۶۰۰ - ۲۵۰ / پ) ۱ / ت) M و N / ث) ۱۰۰، ۱۲۰۰ و ۴۰۰، ۱۲۰۰

۲۹- با توجه به نمودار:

الف) در چه سطحی از درآمد، تولیدکننده موجودی کالایش صفر می‌شود و از شرایط بازار راضی خواهد شد؟

ب) در قیمت ۴۰,۰۰۰ تومان، درآمد تولیدکننده چه قدر است و بازار در چه شرایطی قرار دارد؟

۱) الف) ۱,۲۰۰,۰۰۰ تومان / ب) ۸۰۰,۰۰۰ تومان - مازاد عرضه

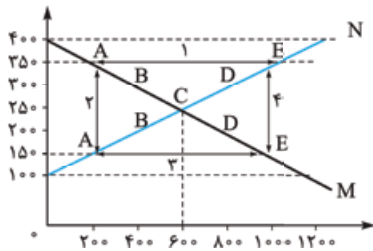
۲) الف) ۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان / ب) ۱,۲۰۰,۰۰۰ تومان - کمبود عرضه

۳) الف) ۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان / ب) ۸۰۰,۰۰۰ تومان - مازاد تقاضا

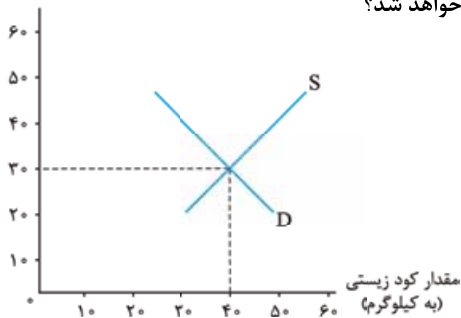
۴) الف) ۱,۲۰۰,۰۰۰ تومان / ب) ۱,۲۰۰,۰۰۰ تومان - کمبود تقاضا

ردیف	قیمت «به ریال»	مقدار تقاضا «به کیلو»	مقدار عرضه «به کیلو»
۱	۱۰۰	۱۲۰۰	۰
۲	۱۵۰	۱۰۰۰	۲۰۰
۳	۲۰۰	۸۰۰	۴۰۰
۴	۲۵۰	۶۰۰	۶۰۰
۵	۳۰۰	۴۰۰	۸۰۰
۶	۳۵۰	۲۰۰	۱۰۰۰
۷	۴۰۰	۰	۱۲۰۰

(سراسری ۱۴۰۰)

قیمت (به هزار تومان)

خوبی

مطالعه

مطالعه

مطالعه

مطالعه

مطالعه

مطالعه

مطالعه

مطالعه

مطالعه

مطالعه

مطالعه

تورم و کاهش قدرت خرید

درس ۹

این درس، ۶ تا نکته داره که همشون خیلی مهمه و بارها ازشون توی کنکورهای سال‌های قبل سؤال اومده. در دو سال اخیر هم توی کنکور ۱۴۰۱ سه سؤال و توی کنکور ۱۴۰۲ هم سه سؤال از این درس مطرح شده بوده است. سال ۱۴۰۲ به سؤال از مبحث وظایف پول (نکته ۵۱)، به سؤال از تاریخچه پول (نکته ۴۹) و به سؤال از راه‌های مهار رکود و تورم در کشور توسط دولت (نکته ۵۳) اومده بود؛ محاسبه درصد تغییر شاخص قیمت مصرف‌کننده یا همون محاسبه نرخ تورم خصوصاً به شکل محاسبه هزینه سبد بازار در ابتدا با انتهای سال هم همیشه خیلی مهم و مورد توجه طراحان کنکور بوده. خلاصه که این درس کلی سؤال مهم مد نظر طراحان کنکور داره و باید تک‌تک نکته‌هاش رو خوب و دقیق یاد بگیری!

نکته ۴۹: تاریخچه پول در یک نگاه

ردیف	انواع پول	نوع مشکلات	نتیجه
۱	مبادلات کالا با کالا، پایاپای (تهاتری)	(۱) عدم تمایل هم‌زمان طرفین به مبادله و افزایش هزینه‌های مبادلاتی (۲) نبودن وسیله یا مقیاسی برای سنجش ارزش (مثلاً چه قدر گندم را می‌توان با چه تعداد گوسفند معاوضه کرد؟) (۳) از بین رفتن کالاهای فاسدشدنی در طی مبادلات گسترده (۴) حمل و نقل دشوار (۵) دشواری در تأمین جا برای نگهداری	✓ برای حل این مشکلات بشر برای مبادلاتش از کالایی بادوام، فاسدشدنی و قابل تقسیم به تکه‌های کوچک و پرترفدار استفاده کرد.
۲	استفاده از کالایی خاص به عنوان اولین وسیله مبادله	(۱) فاسد و غیر قابل استفاده شدن کالاها، در صورتی که مدت زیادی بدون مصرف می‌ماندند. (۲) اشغال فضای زیاد برای نگهداری از کالاها با حجم بالا (۳) افزایش هزینه نگهداری و ضرر به تولیدکنندگان به منظور تأمین جا برای محافظت از این کالاها	✓ گرچه مبادلات با این نوع کالاها باعث: (۱) افزایش تولید (۲) زیادشدن حجم و تعداد مبادلات شد، اما مشکلات مربوط به این نوع از مبادله باعث پدیدآمدن مبادلات با پول فلزی شد.
در هر منطقه، کالایی خاص پرترفدار بود.			
✓ اولین وسیله مبادله در <ul style="list-style-type: none"> ایران ← غلات روسیه ← پوست سمور تبت ← چای هندوستان ← صدف 			
۳	پول فلزی (برخی فلزات مثل طلا و نقره)	(۱) محدودبودن میزان طلا و نقره در دسترس بشر (زیرا با افزایش تجارت و مبادلات به پول بیشتری نیاز بود). (۲) دشواربودن حمل مسکوکات (سکه‌ها) در معاملات با حجم زیاد (۳) خطر حمل مسکوکات و غارت آن‌ها	✓ گرچه مبادلات با پول فلزی موجب: (۱) گسترش تجارت در داخل کشورها و بین‌ملتها (۲) رونق فعالیت‌هایی مثل دریانوردی و حمل و نقل شد، اما مشکلات مربوط به این نوع مبادله باعث پدیدآمدن پول کاغذی شد.
۴	پول کاغذی (دریافت رسید کاغذی به جای پرداخت سکه‌های فلزی) «نخستین اسکناس‌ها»	(۱) بی‌مبالاتی یا سوء استفاده برخی صرافان از اعتماد مردم (۲) دشواری اعتبارسنجی این رسیدها به خاطر تعدد انواع آن‌ها	✓ این مشکلات موجب شکل‌گیری فکر سپردن نشر پول به یک بانک تجاری، توسط دولت‌ها شد. ✓ رونق روزافزون کار صرافی‌ها، آن‌ها را به نهادی مهم در اقتصاد به نام بانک تبدیل کرد.

رسیده‌های کاغذی نخستین اسکناس‌ها بودند که پشتوانه آن‌ها طلا و نقره نزد صرافان و بازرگانان بود.

انواع پول	علل پدید آمدن
۵ پول ثبتي يا تحريري (چك)	<p>(۱) با گسترش ارتباطات، بانک‌ها فعالیت خود را گسترش دادند.</p> <p>(۲) نقل و انتقال اسکناس هم دشوار شده بود.</p> <p>← در نتیجه ← بانک‌ها خدماتی به نام چک را ارائه کردند، که در این معاملات «پول نقد بین افراد رد و بدل نمی‌شد، فقط بانک موجودی حسابی را کاهش و موجودی حساب دیگری را افزایش می‌داد. از آن‌جا که افراد خودشان مبلغ چک را روی آن می‌نویسند، به آن پول ثبتي يا تحريري می‌گویند.</p>
۶ پول الكترونيكي يا مجازي	<p>(۱) افزایش حجم و سرعت مبادلات</p> <p>(۲) همراه شدن با انقلاب دیجیتال و الکترونیک</p> <p>موجب شد تا انسان‌ها برای انجام مبادلات به دنبال راه‌های سریع‌تر و راحت‌تری باشند.</p> <p>✓ امروزي پول‌های الكترونيكي با قابلیت ثبت در کارت‌های بانکی انتقال در شبکه‌های ارتباطی</p> <p>✓ خرید و فروش و انتقال دارایی را بسیار آسان کرده است.</p> <p>✓ پول‌های دیجیتالی و نوظهور، فرصت‌ها و تهدیدات جدیدی را برای زندگی بشر به همراه خواهد داشت، یکی از این پول‌های نوظهور «بیت کوین» است.</p>

پول‌های کاغذی، تحریری و الکترونیکی، خصوصیتی اعتباری دارند. (مورد سؤال کنکور ۱۴۰۲)

۵۱- با توجه به سؤالات زیر، کدام گزینه صحیح است؟

الف) اولین وسیله مبادله بین انسان‌ها چه بود؟

ب) کدام نوع پول موجب گسترش تجارت و رونق فعالیت‌هایی همچون دریانوردی شد؟

پ) چه مشکلاتی موجب پدید آمدن فکر سپردن نشر پول به بانک‌ها شد؟

ت) کالای خاص پرترفدار در ایران و هندوستان به ترتیب چه بود؟

(۱) الف) کالاهای خاص پرترفدار در هر منطقه / ب) پول‌های فلزی / پ) بی‌مبالاتی یا سوء استفاده صرافان از اعتماد مردم و اعتبارسنجی دشوار رسیده‌ها / ت) غلات - صدف

(۲) الف) کالاها در مبادلات پایاپای یا تهاتری / ب) پول‌های کاغذی / پ) بی‌مبالاتی یا سوء استفاده صرافان از اعتماد مردم و اعتبارسنجی دشوار رسیده‌ها / ت) غلات - پوست سمور

(۳) الف) کالاها در هر منطقه / ب) پول‌های فلزی / پ) حمل‌ونقل دشوار اسکناس‌ها و دشواری در اعتبارسنجی آن‌ها / ت) چای - صدف

(۴) الف) کالاها در مبادلات پایاپای یا تهاتری / ب) پول‌های کاغذی / پ) حمل‌ونقل دشوار اسکناس‌ها و سوء استفاده برخی صرافان از اعتماد مردم / ت) چای - پوست سمور

نکته ۵۰: پشتوانه پول

پشتوانه پول ← اطمینانی که مردم به ارزش پول در مبادلات دارند.

(وقتی به اسکناس ۱۰ هزار تومنی تو ببینته معنیش این نیست که این ورق کاغذ ۱۰ هزار تومن می‌ارزه، معنیش اینه که این ورق کاغذ بهوت امکان فرج کردن به اندازه ۱۰ هزار تومن رو می‌ده!)

در گذشته } پول فلزی (طلا و نقره) ← همان طلا و نقره موجود در خود پول
 } پول کاغذی ← پول‌های فلزی، شمش‌های طلا و جواهرات نزد صرافان یا بانک‌ها
 } پشتوانه پول
 امروزه ← قدرت اقتصادی ← پول‌های فلزی، کاغذی، تحریری و الکترونیکی

نکته ۵۱: وظایف پول

- (۱) وسیله پرداخت در مبادلات ← «نقش اصلی پول در مبادلات» آسان‌سازی مبادله است.
- ✓ هر کشوری واحد ارزش خاص خود را دارد.
- پول می‌تواند ارزش کالاها را مشخص کند و سپس ارزش نسبی آن‌ها را با هم بسنجد.
- مثال واحد ارزش توی ایران، ریاله (تومنه) یا توی تایلند، بهت!
- (۲) وسیله سنجش ارزش ←

۳) وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش

علاوه بر هزینه‌های روزمره، برخی هزینه‌های غیر قابل پیش‌بینی نیز هست که در موقعیت‌های خاص پیش می‌آید.
برخی اوقات افراد، تمایل دارند بخشی از ثروت و دارایی خود را به شکل پول نگه دارند.

۴) وسیله پرداخت‌های آینده (آتی)

در صورتی که پول بتواند در طول زمان ارزش خودش را حفظ کند، می‌تواند وسیله مناسبی برای پرداخت‌های آینده باشد. این وظیفه پول در روزگار ما کاملاً حس می‌شود چون بیشتر معاملات تجاری در مقابل پرداخت‌های آینده صورت می‌گیرد. (البته توی شرایط تورمی و بی ثباتی قیمت‌ها، این اتفاق خیلی کم می‌افته، چون گالایی که دست به فروشندس روز به روز گرون تر می‌شه؛ پس پرا بیاد با قیمت قبل قسطی بفروشتش!؟)
خرید اقساطی رد و بدل حواله‌های بانکی از همین نوع‌اند.

۵۲- با توجه به سؤالات زیر، پاسخ صحیح، در کدام گزینه آمده است؟

الف) هر یک از موارد زیر به ترتیب به کدام وظیفه پول اشاره دارد؟

- در صورتی که پول بتواند حفظ ارزش کند، وسیله مناسبی برای تحقق این وظیفه پول است.
- واحد پول در اتحادیه اروپا، یورو است.

ب) پشتوانه پول در دوران کنونی چیست؟

- الف) وسیله پرداخت‌های آتی - وسیله پرداخت در مبادلات ب) پول‌های تحریری، الکترونیکی و کاغذی
- الف) وسیله پس‌انداز و سنجش ارزش - وسیله پرداخت در مبادلات ب) قدرت اقتصادی
- الف) وسیله پرداخت‌های آینده - وسیله سنجش ارزش ب) قدرت اقتصادی
- الف) وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش - وسیله سنجش ارزش ب) سکه‌های فلزی، شمش‌های طلا و جواهرات

نکته ۵۲: فرمول‌های مهم برای حل مسائل نقدینگی

چک پول‌ها + سپرده‌های دیداری (جاری) + اسکناس + مسکوکات = حجم پول
حساب‌های پس‌انداز بلندمدت + حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت = شبه پول
شبه پول + حجم پول = نقدینگی

برای حرفه‌ای‌ترها!

حساب‌های قرض الحسنه توی کتاب ما مطرح نشده، اما از اون‌هایی که چند بار توی کنکور مورد سوال بوده؛ پس ذهنتون داشته باشید که حساب‌های قرض الحسنه جزء شبه پول مناسبه می‌شه!

(حساب‌های پس‌انداز بلندمدت و کوتاه‌مدت (سپرده‌های غیردیداری)) + (ارزش پولی قرض الحسنه) = شبه پول

(سراسری خارج ۱۴۰۱ با تغییر)

۵۳- با توجه به اطلاعات جدول زیر که مربوط به یک جامعه است، پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

ارزش پولی حساب‌های قرض الحسنه	۱۴۵۰ واحد
ارزش پولی اسکناس‌ها و چک پول‌ها	۲۲۰۰ واحد
ارزش پولی موجودی سپرده‌های دیداری و غیردیداری مردم	۱۵۰۰ واحد
ارزش پولی موجودی حساب‌های جاری	۳۵۰ واحد
ارزش پولی مسکوکات مردم	$\frac{1}{5}$ موجودی حساب‌های دیداری مردم

● میزان حجم کل پول موجود یا نقدینگی این جامعه، چه قدر است؟

● میزان حجم شبه پول آن، چه قدر است؟

۲۶۰۰ - ۵۲۲۰ (۲)	۲۰۶۰ - ۵۲۲۰ (۱)
۲۶۰۰ - ۲۶۲۰ (۴)	۲۰۶۰ - ۲۶۲۰ (۳)

۵۴- اطلاعات ارائه شده در جدول زیر مربوط به یک جامعه فرضی است، با توجه به مندرجات جدول:
 الف) میزان حجم پول چه قدر است؟ ب) مقدار نقدینگی را محاسبه کنید. پ) میزان شبه پول را حساب کنید.

۱	ارزش مجموع اسکناس‌ها و مسکوکات	۱۸۰۰ واحد
۲	حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت	$\frac{1}{9}$ ارزش مجموع اسکناس‌ها و مسکوکات
۳	ارزش مجموع حساب‌های جاری و حساب‌های پس‌انداز بلندمدت	۸۰٪ ارزش مجموع چک پول‌ها
۴	سپرده‌های دیداری	۳۰۰ واحد
۵	ارزش مجموع چک پول‌ها	۱۰۰۰ واحد

- (۱) الف) (۳۶۰۰ ب) (۲۴۰۰ پ) ۸۰۰
 (۲) الف) (۳۱۰۰ ب) (۳۸۰۰ پ) ۷۰۰
 (۳) الف) (۳۶۰۰ ب) (۳۸۰۰ پ) ۷۰۰
 (۴) الف) (۳۱۰۰ ب) (۲۴۰۰ پ) ۸۰۰

نکته ۵۳: همه چیز در مورد تورم در یک نگاه

تعریف تورم	افزایش در سطح عمومی قیمت‌ها
نرخ تورم	درصد افزایش سالانه سطح عمومی قیمت‌ها ☒ تورم ۲۰ درصدی یعنی قدرت خرید پول ما ۲۰٪ کم شده است!
رابطه بین تورم و سطح عمومی قیمت‌ها	رابطه معکوس
نحوه محاسبه نرخ تورم	$100 \times \frac{\text{هزینه سبد بازار در ماه (سال) قبل} - \text{هزینه سبد بازار در ماه (سال) معین}}{\text{هزینه سبد بازار در ماه (سال) قبل}}$ درصد تغییر CPI_t شاخص قیمت مصرف‌کننده
تورم زیان‌بار	این تورم زمانی اتفاق می‌افتد که افزایش سطح عمومی قیمت‌ها بی‌رویه پرنوسان باشد. مداوم
پیامدهای تورم	۱) بر رفاه مردم و امنیت اقتصادی آن‌ها اثر منفی دارد. ۲) باعث بی‌ثباتی در فضای کسب و کار می‌شود. (تولید و فرید و فروش کالاها با مشکل مواجه می‌شود). ۳) موجب کاهش قدرت خرید پول می‌شود.
مطابق نمودار تورم در ایران از سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۶	بیشترین نرخ تورم ← سال ۹۲ ← ۳۵٪ کم‌ترین نرخ تورم ← سال ۹۵ ← کم‌تر از ۱۰٪ سال ۹۱ ← ۳۰٪ سال ۸۴ و ۸۸ ← ۱۰٪ ☒ بین سال‌های ۸۱ تا ۸۳ نرخ تورم تقریباً ثابت بوده است.
علل رخداد تورم و نقش دولت در مهار آن	۱) نابرابری عرضه و تقاضای کل (فزونی تقاضا بر عرضه) همون‌طور که توی درس ۵ هم گفتیم وقتی توی بازار مازاد تقاضا داریم، کسی کلاهی مده نظر رو به دست میاره که پول بیشتری برای داشتنش می‌ده! چون عرضه کمه و افراد زیادی هستن که اون کالا رو می‌خوان، پس قیمت‌ها به سرعت داره بالا می‌ره و این وضعیت می‌تونه توی بازار تورم ایجاد کنه! ☒ نقش دولت برای کنترل نابرابری عرضه و تقاضا ← افزایش میزان عرضه کالا از طریق ۱) افزایش ظرفیت‌های تولیدی (زمان‌بر) ۲) تنظیم بازار از طریق افزایش واردات از آن‌جا که افزایش ظرفیت‌های تولیدی معمولاً زمان‌بر است، دولت‌ها ترجیحاً از افزایش میزان واردات برای تنظیم بازار استفاده می‌کنند. ۲) عدم هماهنگی افزایش نقدینگی و افزایش تولید (یعنی پول دست مردم زیاده اما مقدار تولید (یا همون مقدار عرضه) کمه؛ پس دوباره مازاد تقاضا بر عرضه پیش میاد و همون آش و همون کاسه که توی مورد اول گفتیم!)

<p>(۱) افزایش درآمدهای نفتی \rightarrow اگرچه این افزایش گاهی باعث افزایش ظرفیت‌های تولیدی می‌شود، اما باعث رشد درآمدهای اقتصادی و رشد مهم نقدینگی هم می‌شود که این دو عامل خودشون تورم‌زاان!</p> <p>(۲) نوسانات نرخ ارز \rightarrow این نوسانات بر ارزش پول ملی اثر منفی داره و باعث کاهش قدرت خرید پول می‌شود و توی جامعه باعث ایجاد تورم می‌شه!</p>	<p>علل افزایش نقدینگی در ایران</p>	<p>علل رخداد تورم و نقش دولت در مهار آن</p>
<p>(۱) مدیریت حجم نقدینگی (۲) حفظ ارزش پول</p>	<p>نقش دولت برای کنترل میزان نقدینگی \rightarrow اعمال سیاست‌های پولی است.</p>	<p>سیاست‌های پولی</p>
<p>(۱) سیاست پولی انقباضی = کاهش نقدینگی در گردش = کاهش حجم پول در گردش. این سیاست زمان پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن در شرایط تورم اعمال می‌شود. راه اعمال این سیاست: سیاست بازار باز \rightarrow فروش اوراق مشارکت</p> <p>وقتی پول دست مردم زیاد یعنی تورم داریم، یعنی فزونی تقاضا بر عرضه داریم، حالا دولت پیکار کنه که پول رو از دست مردم جمع کنه؟! میاد به مردم اوراق مشارکت می‌فروشه و مستقیماً از پول در گردش کم می‌کنه!</p> <p>(۲) سیاست پولی انبساطی = افزایش نقدینگی در گردش = افزایش حجم پول در گردش</p> <p>این سیاست وقتی که سطح تولید کم سطح بیکاری زیاد</p> <p>است، یعنی در شرایط رکود اقتصادی اعمال می‌شود تا به جامعه نقدینگی تزریق شود.</p> <p>راه اعمال این سیاست: سیاست بازار باز \rightarrow خرید اوراق مشارکت</p> <p>وقتی توی کشور، تولید کمه و بیکاری زیاده (بیکاری دوره‌ای \rightarrow رکود اقتصادی داریم، پس باید بیایم پول رو توی دست مردم زیاد کنیم تا یکم اقتصاد رونق بگیره! توی این شرایط دولت میاد اوراق مشارکتی که دست مردم بوده رو می‌خره تا نقدینگی توی کشور زیاد بشه!</p>	<p>سیاست‌هایی که دولت از طریق بانک مرکزی برای</p>	<p>انواع سیاست‌های پولی</p>

رابطه بین قدرت خرید پول و سطح عمومی قیمت‌ها یک رابطه معکوس است. (یعنی آگه سطح عمومی قیمت‌ها هی بره بالا، قدرت خرید پول میاد پایین!)

توی دست تری

توی سوالاتی که نرخ تورم رو داریم و قیمت سال قبل یا سال جاری رو ازمون می‌خوان، می‌تونیم توی بیشتر موارد از راه زیر به جواب برسیم؛ فقط باید دوتا قدم برداریم:

قدم اول: عدد اعشاری تورم رو با یک جمع می‌کنیم؛
مثلاً آگه تورم ۳۰٪ باشه، یعنی عدد تورم مساویه ۰/۳۰ و عدد یک رو بهوش اضافه می‌کنیم و می‌شه ۱/۳۰.

قدم دوم: حالا دو حالت پیش میاد؛

✓ **حالت اول:** قیمت (هزینه سبد بازار) سال قبل رو داریم و باید قیمت (هزینه سبد بازار) سال جاری رو به دست بیاریم. در نتیجه باید عدد تورم رو به اضافه کنیم.
یا در قیمت سال قبل ضرب کنیم. (چون قیمت سال جاری باید بیشتر باشه!)

✓ **حالت دوم:** قیمت (هزینه سبد بازار) سال جاری رو داریم و باید قیمت (هزینه سبد بازار) سال قبل رو به دست بیاریم. در نتیجه باید قیمت سال جاری رو بر عدد تورم به اضافه یک، تقسیم کنیم. (چون قیمت سال قبل باید کم‌تر باشه!)

نکته ۵۴: تفاوت پول و ثروت

پول همان ثروت نیست! چرا؟! چون مثلاً امروز ۵۰۰ هزار تومن پول داریم و با این ۵۰۰ هزار تومن می‌تونیم یک بفت کفش بخریم در حالی که ۱۰ سال پیش با همین پول می‌تونستیم ۳ بفت کفش بخریم! یا هر سال حقوق کارمندا اضافه می‌شه اما این به معنی ثروتمندتر شدن اونا نیست چون قیمت‌ها هم به همون میزان یا حتی بیشتر زیاد می‌شه! حالا اینارو گفتم که به چی برسیم؟! این که گاهی ارزش پول یا قدرت خرید پول کم می‌شه!

کاهش نرخ تورم به معنای کاهش سطح عمومی قیمت‌ها نیست بلکه به معنای کاهش شتاب افزایش قیمت‌هاست؛ یعنی قیمت‌ها با شتابی کم‌تر از قبل، افزایش پیدا می‌کنند! (یعنی چیزی ارزون نمی‌شه، کالاهای با سرعت کم‌تری گرون می‌شن!)

وقتی نرخ تورم یا درصد تغییر شاخص قیمت مصرف‌کننده مثلاً ۳٪ باشد، عدد ۳۰ نشان می‌دهد که از سال قبل تا حالا شاخص قیمت مصرف‌کننده ۳۰٪ رشد (افزایش) داشته یا تورم ۳۰ درصدی داریم!

۵۵- جهت مقاومت سازی اقتصاد کشوری که با مشکلات «تورم»، «فقر» و «تحریم» روبه‌رو است، به ترتیب چه راهکارهایی مناسب است؟ (سراسری دی ۱۴۰۱)

- ۱) سیاست پولی انبساطی - بهبود فضای کسب و کار - خودکفایی
- ۲) سیاست پولی انقباضی - بهبود توزیع درآمد - تنوع شرکای تجاری
- ۳) سیاست پولی انبساطی - سیاست افزایش نقدینگی - خلق مزیت اقتصادی
- ۴) سیاست پولی انقباضی - کاهش وابستگی به اقتصاد تک‌محصولی - خلق مزیت اقتصادی

۵۶- با توجه به اطلاعات ارائه شده پیرامون سطح عمومی قیمت‌ها در یک سال مشخص برای سه کشور «A»، «B» و «C»، سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای

سال برای کشور «A» و ابتدای سال برای کشور «B» به ترتیب چند واحد پولی است؟ (سراسری دی ۱۴۰۱)

کشور	قیمت	ابتدای سال (واحد پولی)	انتهای سال (واحد پولی)	نرخ تورم (درصد)
(۱) ۲۸۰، ۴۸۰				
(۲) ۳۲۵، ۴۸۰				
A	۴۰۰	؟	$\frac{1}{2}C$	
(۳) ۲۸۰، ۵۲۰				
B	؟	۴۴۸	سه برابر A	
(۴) ۳۲۵، ۵۲۰				
C	۲۰۰	۲۸۰	۴۰	

۵۷- جدول مقابل، قیمت سه نوع کالای مختلف را طی یک سال نشان می‌دهد. اگر درصد تورم در قیمت این کالاها برابر باشد، قیمت کالای A در ابتدای

سال و «قیمت کالای C در انتهای سال» چند ریال است؟ (سراسری خارج ۱۴۰۱)

کالا	قیمت (ریال)	
	ابتدای سال	انتهای سال
A	؟	۹۶۰۰۰
B	۳۷۰۰۰۰	۴۶۲۵۰۰
C	۲۹۰۵۰۰	؟

۵۸- با اعمال سیاست می‌تواند با مقدار پول در دست مردم را کنترل کند. (سراسری ۹۱- با اندکی تغییر)

- ۱) مجمع عمومی بانکها - بازار باز - خرید «اوراق مشارکت»
- ۲) مجمع عمومی بانکها - انبساطی پول - فروش یا خرید «اوراق مشارکت»
- ۳) بانک مرکزی - بازار باز - فروش یا خرید «اوراق مشارکت»
- ۴) بانک مرکزی - انبساطی پول - خرید «اوراق مشارکت»

۵۹- با توجه به نمودار تصویری روبه‌رو در رابطه با قدرت خرید پول:

- الف) نتیجه کاهش قدرت خرید پول، کدام است؟
- ب) پول در مقابل چه چیزی قدرت خرید خود را حفظ نکرده است؟
- پ) یکی از دلایل مهم کاهش قدرت خرید پول در جامعه، کدام است؟
- ت) رابطه پول با چه چیزی یک رابطه غیرمستقیم است؟
- ث) چرا گفته می‌شود قدرت خرید پول دستخوش تغییر است؟
- ج) قدرت خرید پول جامعه وابسته به چیست؟

۱) الف) تورم رکودی ب) سطح عمومی قیمت‌ها پ) نابرابری عرضه و تقاضای کل جامعه ت) حجم پول در گردش ث) چون یک واحد پول نتوانسته ارزش خود را در طول زمان حفظ کند. ج) قدرت موازنه پرداختی‌های خارجی آن است.

۲) الف) تورم رکودی ب) افزایش نقدینگی پ) نابرابری عرضه و تقاضای کل جامعه ت) سطح عمومی قیمت‌ها ث) چون ارزش پول متناسب با رونق و شکوفایی اقتصادی افزایش هماهنگ نداشته است. ج) سطح عمومی قیمت‌ها

۳) الف) تورم ب) افزایش نقدینگی پ) حجم زیاد پول نسبت به تولید جامعه ت) حجم پول در گردش ث) چون ارزش پول متناسب با رونق و شکوفایی اقتصادی افزایش هماهنگ نداشته است. ج) قدرت موازنه پرداختی‌های خارجی آن است.

۴) الف) تورم ب) سطح عمومی قیمت‌ها پ) حجم زیاد پول نسبت به تولید جامعه ت) سطح عمومی قیمت‌ها ث) چون یک واحد پول نتوانسته ارزش خود را در طول زمان حفظ کند. ج) سطح عمومی قیمت‌ها

۲۰ گزینه ۱ بررسی موارد نادرست:

۲ خانوارها ارائه‌کننده عوامل و منابع تولیدی هستند و می‌توانند این منابع را بفروشند یا اجاره دهند!

۳ بازار لزوماً مکان خاصی نیست!

۴ در بازار می‌توان به صورت حقیقی یا مجازی خریدها را انجام داد و لزوماً حضور فیزیکی برای خرید و فروش شرط نیست!

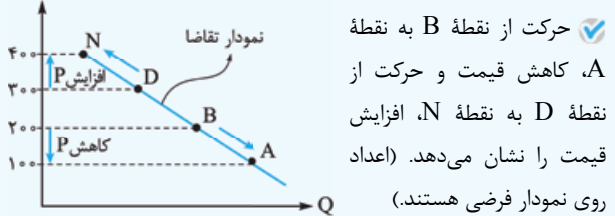
۵ مبادلات در بازار به ۲ صورت است: (۱) حقیقی و حضوری (۲) مجازی و غیرحضوری (مثل خریدهای اینترنتی!)

۲۱ گزینه ۱ منحنی ترسیم‌شده، نزولی است. و رابطه بین قیمت و مقدار تقاضا، معکوس است؛ پس این منحنی، منحنی تقاضا است؛ زیرا در منحنی تقاضا، افزایش قیمت باعث کاهش مقدار تقاضا می‌شود و بالعکس. (حذف ۲، ۳ و ۴)

منحنی تقاضا مبین چگونگی رفتار اقتصادی مصرف‌کنندگان است. در این نمودار محور افقی با حرف اختصاری Q نشان‌دهنده مقدار تقاضا و محور عمودی با حرف اختصاری P نشان‌دهنده قیمت کالا است.

گزینه ۱ ۲۲

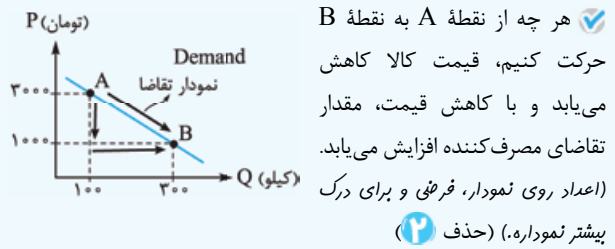
نمودار نزولی که رابطه معکوس بین قیمت و مقدار تقاضا را نشان می‌دهد، منحنی تقاضا نام دارد. (حذف ۲ و ۳)

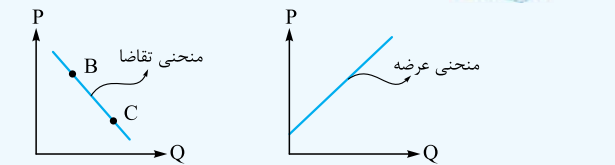
حرکت از نقطه B به نقطه A، کاهش قیمت و حرکت از نقطه D به نقطه N، افزایش قیمت را نشان می‌دهد. (اعداد روی نمودار فرضی هستند).

گزینه ۱ ۲۳

نمودار زیر، نموداری نزولی با رابطه معکوس بین قیمت و مقدار است، پس منحنی تقاضا را نشان می‌دهد که با افزایش قیمت، مقدار تقاضا کاهش می‌یابد و برعکس؛ (حذف ۳ و ۴)

گزینه ۳ ۲۴

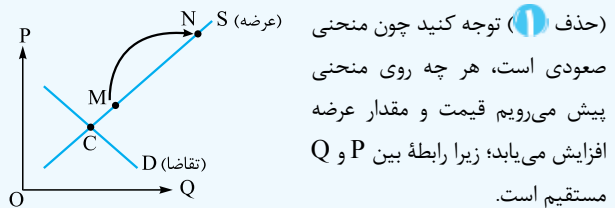

حذف ۲ و ۴

نقطه B ← قیمت بالاتر، مقدار تقاضای کم‌تر
نقطه C ← قیمت پایین‌تر، میزان یا مقدار تقاضا بیشتر
در منحنی تقاضا رابطه P و Q معکوس است با علم به این موضوع حذف ۱ و ۲

گزینه ۳ ۲۵

منحنی صعودی، منحنی عرضه (supply=s) است (حذف ۲ و ۴) که روی آن از نقطه M به نقطه N حرکت کرده‌ایم؛ یعنی قیمت افزایش یافته. از آن‌جا که قیمت و مقدار عرضه با هم رابطه مستقیم دارند، لذا با افزایش قیمت و در پی آن افزایش مقدار عرضه مواجه‌ایم.

گزینه ۴ ۲۶

نمودار صعودی، منحنی عرضه را نشان می‌دهد (حذف ۱ و ۳) و حرکت از نقطه A به نقطه B، افزایش قیمت و مقدار عرضه کالا را نشان می‌دهد (حذف ۲). (اعداد روی محور عمودی فرضی!)

گزینه ۱ ۲۷

الف) در نقطه تعادل، عرضه و تقاضا با هم برابر هستند؛ در ردیف ۴ همین‌طور که می‌بینید در قیمت تعادلی ۲۵۰ ریال و مقدار تعادلی ۶۰۰ کیلو در بازار هیچ کمبود یا مازادی وجود ندارد. (حذف ۳ و ۴)

ب) کمبود عرضه زمانی اتفاق می‌افتد که قیمت از سطح قیمت تعادلی کم‌تر باشد یعنی در ردیف‌های ۱، ۲ و ۳. (حذف ۲ و ۳)
پ) مازاد عرضه زمانی اتفاق می‌افتد که، قیمت از سطح قیمت تعادلی بیشتر می‌باشد یعنی در ردیف‌های ۵، ۶ و ۷.

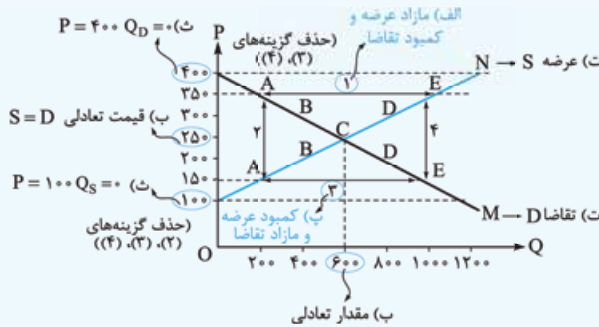
حواص جمع

ردیف	قیمت (به ریال)	مقدار تقاضا (به کیلو)	مقدار عرضه (به کیلو)
۱	۱۰۰	۱۲۰۰	۰
۲	۱۵۰	۱۰۰۰	۲۰۰
۳	۲۰۰	۸۰۰	۴۰۰
۴	۲۵۰	۶۰۰	۶۰۰
۵	۳۰۰	۴۰۰	۸۰۰
۶	۳۵۰	۲۰۰	۱۲۰۰
۷	۴۰۰	۰	۱۲۰۰

عرضه کم‌تر از تقاضا
کمبود عرضه
عرضه = تقاضا
قیمت و مقدار تعادلی
عرضه بیشتر از تقاضا
مازاد عرضه

این سؤال کاملاً مشابه کنکور خارج از کشور ۱۴۰۰ است.

گزینه ۲ ۲۸

سفتی یا دانش‌آموزان انسانی، پشه‌ها مورد «د» توی اصل سؤال کنکور اشتباه بود یا شاید باید می‌گفتند از زپ به راست که نگفتند اما به کمک ردگزینه از طریق موارد دیگه می‌تونستن جواب درست رو پیدا کنین و توی پنین شرایطی گزینه‌ای رو انتخاب کنین که بیشتر مواردش درست باشه!

گزینه ۴ ۲۹

الف) در قیمت تعادلی تمام کالاها فروخته می‌شود؛ پس نه کمبودی داریم و نه مازادی و تمام کالاها فروخته می‌شود و هم عرضه‌کنندگان و هم تقاضاکنندگان بازار راضی خواهند بود.

$$\begin{matrix} P & Q \\ \uparrow & \uparrow \\ 30,000 \times 40 = 1,200,000 \end{matrix}$$

ب) در قیمت ۴۰ هزار تومان، بازار با کمبود تقاضا مواجه است؛ (زیرا قیمت از سطح قیمت تعادلی بالاتر است) پس باید مقدار تقاضا را ضریب قیمت ۴۰,۰۰۰ تومان کنیم. (مازاد عرضه داریم، یعنی $Q_S = 50$ و $Q_D = 30$ است. یعنی ۵۰ کیلوگرم کود زیستی تولید شده اما فقط ۳۰ کیلوگرم آن به فروش رفته است، و همیشه درآمد از مقدار کالای به فروش رفته حاصل می‌شود).

$$\begin{matrix} P & Q_D \\ \uparrow & \uparrow \\ 40,000 \times 30 = 1,200,000 \end{matrix}$$

پشه‌ها همیشه هواستون باشه قیمت باید ضریب کمبود بازار (یعنی عددی که کم‌تر باشه حالا چه کمبود تقاضا باشه و چه کمبود عرضه!)

۵۱ گزینه ۱ ارجاع به نکته ۴۹

سخنی با دانش‌پذیر علوم انسانی 😊 تو سوالی پندبخشی مثل این، به نگه فوری به سوالا بنماز و اونایی که روش مسلطی رو جواب بده و با رد گزینه واسه خودت زمان بفر، (هم فوب بلد باش، هم فوب زرنگ باش 😊!) مثلاً توی این سوال فقط اگر مورد «ت» رو بلد بودی زود به جواب می‌رسی و توی کنکورهای سال‌های قبل هم این اتفاق خیلی رایج بوده!

۵۲ گزینه ۳ ارجاع به نکات ۵۰ و ۵۱

۵۳ گزینه ۲ نقدینگی: ✓

$$\text{نقدینگی} = \left(\begin{array}{l} \text{حجم پول} \\ \downarrow \\ \text{اسکناس‌ها + مسکوکات} \\ + \\ \text{سپرده‌های دیداری} \\ + \\ \text{چک‌پول‌ها} \end{array} \right) + \left(\begin{array}{l} \text{شبه پول} \\ \downarrow \\ \text{حساب‌های پس‌انداز} \\ + \\ \text{بلندمدت و کوتاه‌مدت} \\ + \\ \text{حساب‌های قرض‌الحسنه} \end{array} \right)$$

$$\text{نقدینگی} \rightarrow \text{واحد } ۵۲۲۰ = ۱۵۰۰۰ + ۲۲۰۰ + \left(\frac{۱}{۵} \times ۳۵۰ \right) + ۱۴۵۰$$

(حذف ۳ و ۴)

! حواس جمع حساب‌های جاری همان سپرده‌های دیداری هستند.

$$A \text{ تورم کشور} = \frac{1}{4} C \Rightarrow \frac{1}{4} (\%40) = \%20$$

$$A \text{ در کشور} = \frac{20}{100} = \frac{X - 400}{400}$$

$$\Rightarrow 100X - 40000 = 8000 \Rightarrow 100X = 8000 + 40000$$

$$100X = 48000 \Rightarrow X = \frac{48000}{100} \Rightarrow X = 480 \text{ واحد پولی}$$

(رد ۳ و ۴)

$$B \text{ تورم کشور} = 3A \Rightarrow 3(\%20) = \%60$$

$$C \text{ در کشور} = \frac{60}{100} = \frac{448 - Y}{Y}$$

$$\Rightarrow 60Y = 44800 - 100Y \Rightarrow 160Y = 44800$$

$$\Rightarrow Y = \frac{44800}{160} = 280 \Rightarrow Y = 280 \text{ واحد پولی}$$

کنیک تست زنی

قدم اول: نرخ تورم (عدد اعشاری تورم) را با عدد ۱ جمع

$$\text{می کنیم: } 1 + 0.2 = 1.2 \Rightarrow 1 + 0.2 = 1.2$$

قیمت انتهای سال را خواسته:

قدم دوم: قیمت ابتدای سال را داریم و قیمت انتهای سال

را خواسته؛ پس قیمت ابتدای سال قبل را در $1/2$ ضرب کنیم:

$$1/2 \times 400 = 200$$

به همین راحتی!

قدم اول:

$$B \text{ تورم کشور} = \%60 = 0.6 \Rightarrow 1 + 0.6 = 1.6$$

قدم دوم: قیمت انتهای سال را داریم و قیمت ابتدای سال

را خواسته پس قیمت انتهای سال را بر $1/6$ تقسیم می کنیم:

$$448 \div 1/6 = 280$$

به همین راحتی!

گزینه ۵۷

$$\text{درصد تغییر cpi برای} = \frac{\left(\text{هزینه سبد بازار (در ماه سال) معین} \right) - \left(\text{هزینه سبد بازار (در ماه سال) قبل} \right)}{\text{هزینه سبد بازار در ماه (سال) قبل}} \times 100$$

$$B \text{ cpi کالای} = \frac{462,500 - 370,000}{370,000} \times 100 = \%25$$

طبق فرض مسئله:

$$B = \%25 = C = \text{درصد تورم کالای} \Rightarrow A = \text{درصد تورم کالای}$$

هزینه سبد بازار (قیمت) کالای A در ابتدای سال

$$\Rightarrow \frac{96,000 - X}{X} = \frac{25}{100} \Rightarrow 9,600,000 - 100X = 25X$$

$$\Rightarrow 9,600,000 = 125X \Rightarrow X = \frac{9,600,000}{125} = 76,800 \text{ ریال}$$

(حذف ۱ و ۲)

هزینه سبد بازار (قیمت) کالای C در انتهای سال

$$\Rightarrow \frac{X - 290,500}{290,500} = \frac{25}{100}$$

$$\Rightarrow 100X - 29,050,000 = 7,262,500$$

$$\Rightarrow 100X = 36,312,500 \Rightarrow X = \frac{36,312,500}{100}$$

$$\Rightarrow X = 363,125 \text{ ریال}$$

$$\text{شبه پول:} = \left(\text{ارزش پولی} \right) + \left(\text{حساب‌های پس‌انداز بلندمدت و کوتاهمدت (سپرده‌های غیردیداری)} \right)$$

$$\left(\text{ارزش پولی موجودی} \right) - \left(\text{حساب‌های جاری} \right) = \left(\text{مجموع سپرده‌های دیداری و غیردیداری} \right) - \left(\text{سپرده‌های غیردیداری} \right)$$

$$1500 - 350 = 1150 \text{ واحد} \rightarrow \text{سپرده غیردیداری}$$

$$1150 + 1450 = 2600 \text{ واحد} \rightarrow \text{شبه پول}$$

(حذف ۱ و ۳)

حواص جمع! بپه‌ها این سؤال از جمله سوالاتی متداول، فصوصاً توی هند سال اخیر بوده، سال ۱۳۰۰ و سال ۹۸ که کاملاً به یه شکل و با اعداد مشابه این مدل سؤال اومده بوده و جزء سوالاتی راحت و در حد بیاره پس فوب فوب یادش بگیر!

گزینه ۵۴

$$\frac{1}{9} (1800) = 200 \text{ واحد} \rightarrow \text{حساب‌های پس‌انداز کوتاهمدت}$$

ارزش مجموع حساب‌های جاری (دیداری) و حساب پس‌انداز بلندمدت

$$\frac{80}{100} (1000) = 800 \text{ واحد}$$

$$800 - 300 = 500 \text{ واحد} \rightarrow \text{ارزش حساب‌های پس‌انداز بلندمدت}$$

شبه پول + حجم پول = نقدینگی

$$3100 + 700 = 3800 \text{ واحد}$$

$$3100 + 700 = 3800 \text{ واحد}$$

شبه پول + حجم پول = نقدینگی

$$3100 + 700 = 3800 \text{ واحد}$$

راه میان‌بر: دقت کنید وقتی توی صورت سؤال سه آیتهم مهم پول، شبه پول و نقدینگی مورد سؤاله، ما می‌تونیم نقدینگی مهموم مهم پول و شبه‌پوله، پس گزینه‌ای درسته که مهموم قسمت‌های مهم پول و شبه‌پولش برابر با نقدینگیش باشه! در نتیجه این‌جا گزینه‌ای درسته که مهموم قسمت (الف) و (ب) (اون مساوی قسمت (ب) اون بشه! باین با هم بررسی کنیم:

$$\frac{4400}{3600 + 800} \neq 2400$$

$$3100 + 700 = 3800 \checkmark$$

$$\frac{4300}{3600 + 700} \neq 3800$$

$$\frac{3900}{3100 + 800} \neq 2400$$

گزینه ۵۵

در شرایط تورم، سیاست پولی انقباضی اعمال می‌شود. (رد ۱ و ۳)

ارجاع به نکته ۵۳ درس ۹

در شرایط فقر با بهبود وضع توزیع درآمد می‌توانیم شرایط را بهتر کنیم.

ارجاع به نکته‌های ۴۷ و ۴۸ درس ۸

در شرایط تحریم بهتر است شرکای تجاری خود را متنوع کنیم

(گونگون کردن راه‌های تأمین کالاهای صادراتی) تا آسیب کم‌تری ببینیم.

ارجاع به نکته ۳۸، درس ۷

گزینه ۵۶

$$\text{نرخ تورم یا درصد تغییر cpi} = \frac{\left(\text{هزینه سبد بازار (قیمت) در سال معین} \right) - \left(\text{هزینه سبد بازار (قیمت) در سال قبل} \right)}{\text{هزینه سبد بازار (قیمت) در سال قبل}} \times 100$$

قدم اول: نرخ تورم (عدد اعشاری تورم) را با عدد «۱» جمع می‌کنیم:

$$1 + 0/25 = 1.25 \Rightarrow 1.25 = 125/100 = 5/4$$

قدم دوم: قیمت انتهای سال را برای کالای A داریم و قیمت ابتدای سال را خواسته؛ پس قیمت انتهای سال را بر $5/4$ تقسیم می‌کنیم.

$$96,000 / 1.25 = 76,800$$

قدم دوم: قیمت ابتدای سال را برای کالای C داریم و قیمت انتهای سال را خواسته؛ پس قیمت ابتدای سال را در $5/4$ ضرب می‌کنیم.

$$1.25 \times 290,500 = 363,125$$

۵۸ گزینش ۳ بانک مرکزی با اعمال سیاست بازار باز با فروش یا خرید اوراق مشارکت مقدار پول در دست مردم را کنترل می‌کند.

۵۹ گزینش ۴

الف) در شرایط تورم پول نمی‌تواند ارزش خود را حفظ کند و به همین دلیل می‌گوییم قدرت خریدش را از دست داده؛ همان‌طور که در شکل هم مشاهده می‌کنید، هر سال قدرت خرید هفده هزار تومان پول کاهش یافته است.

ب) وقتی یک واحد پول نتواند در طول زمان ارزش خود را در مقابل سطح عمومی قیمت‌ها حفظ کند، می‌گوییم قدرت خریدش را از دست داده است.

پ) یکی از عوامل بروز تورم زمانی است که افزایش پول در جامعه با افزایش تولید هماهنگ نباشد و از دیگر عوامل تورم، نابرابری عرضه و تقاضای کل است که به صورت فزونی تقاضا بر عرضه جلوه می‌کند.

ت) رابطه قدرت خرید پول با سطح عمومی قیمت‌ها یک رابطه غیرمستقیم یا معکوس است.

ث) وقتی یک واحد پول نتواند در طول زمان ارزش خود را حفظ کند، می‌گوییم که قدرت خرید آن دستخوش تغییر است.

ج) قدرت خرید پول به سطح عمومی قیمت‌ها در جامعه بستگی دارد.